

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1884, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie.
2. Verkoop van kina.
3. Verkoop van Banka-tin.
4. Verkoop van tin, in natura als pachtschat te voldoen door de Billiton-maatschappij.

5. Terugbetaling door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteeren van den spoorweg van *Samarang* langs *Soerakarta* naar *Djokjokarta*, van de krachtens de concessie door den Staat aan haar voorgeschoten gelden:

- a. hetgeen over 1884 te veel is voorgeschoten (art. 77 der concessie);
- b. renteloos voorschot over vorige jaren (art. 90, alinea 1 en 2, der concessie).

6. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen.
7. Andere ontvangsten van civielen of algemeenen aard:

- a. gagementen, welke door de invaliden in het Koloniaal Militair Invalidenhuis op Bronbeek aan dat gesticht worden afgestaan;
- b. wegens door het Ministerie van Koloniën aan het Indisch Bestuur gedane bestellingen;
- c. diverse.

8. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Oorlog in *Nederlandsch-Indië*:

- a. terugbetaling der kosten van verpleging in de militaire hospitalen in *Nederlandsch-Indië* en der begrafeniskosten van schepelingen van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine;
- b. terugbetaling van oningediend soldij-voorschot;
- c. idem van reis- en kostgelden;
- d. idem van studiekosten;
- e. diverse.

9. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Marine in *Nederlandsch-Indië*:

- a. kostgelden van de jongelingen, die in de kweek-school voor de zeevaart te *Amsterdam* worden opgeleid tot stuurman voor de gouvernementmarine in *Nederlandsch-Indië*;
- b. terugbetaling der kosten van voedingsartikelen, in *Indië* verstrekt ten behoeve van schepelingen van het auxiliair eskader der Nederlandsche marine;
- c. idem van soldij en kleeding van inlandsche schepelingen op bodems, behoorende tot dat eskader;
- d. idem der kosten van onderhoud en herstelling bij de marine-inrichtingen in *Indië* van bodems, behoorende als voren, alsmede van aan die bodems verstrekte materialen;
- e. diverse.

Artikel 2.

In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Neder-*

landsch-Indië te ontvangen middelen tot goedmaking der in artikel 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voorzien door middel eener geldleening, krachtens eene nader vast te stellen wet aan te gaan.

Artikel 3.

Met de ingevolge art. 1 te innen ontvangsten worden in de rekening verantwoord de ontvangsten aan welke, krachtens art. 8 der wet van den 23sten April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), tot grondslag heeft gestrekt de begrooting voor het dienstjaar 1883.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministerieele departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Koloniën,

[204. 5.]

ONTWERP VAN WET. IV.

HOOFDSTUK II. (Wet op de Middelen.)

WIJ WILLEM III, KONING.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens art. 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedgevonden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1884, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

Regeering en Hooge Colleges.

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd.

Departement van Justitie.

2. Gerechtelijke boeten en confiscatiën.
3. Belasting op civiele processen bij residentie- en landraden in de Buitenbezittingen.
4. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der wees- en boedelkamers.
5. Opbrengst van den arbeid der gevangenen.
6. Verstrekking van voeding aan gegijzelden.

Departement van Financiën.

7. Verpachte middelen:
 - a. opium;
 - b. slachten van rundvee, buffels, schapen, geiten, paarden en veulens;
 - c. licentiën op de pho- en tophospelen;
 - d. verkoop van arak en andere sterke dranken in het klein in de Buitenbezittingen;
 - e. Javasche en Chineesche tabak;

- f.* slachten van varkens en verkoop van varkensvleesch;
- g.* tolbruggen, sluisgelden, veren en overtoomen;
- h.* vogelnestklippen;
- i.* belasting op peper (Riouw);
- k.* nipahout en kreupelbosschen;
- l.* verkoop van saguweer;
- m.* goudmijnen (Borneo);
- n.* verkoop van sirie (Celebes);
- o.* de Duizend Eilanden;
- p.* waijangs;
- q.* belasting op de zitplaatsen der vischpassers te Makassar;
- r.* verkoop van zout (Oostkust van Sumatra);
- s.* het recht om te visschen in 's Gouvernements vijvers nabij kampong Sambong-Djawa (Makassar);
- t.* pandhuizen;
- u.* sagoe, was en getah (Oostkust van Sumatra);
- v.* houtzagerijen (Oostkust van Sumatra);
- w.* degene dezer middelen, die gezamenlijk verpacht worden.
8. In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband:
- a.* invoerrecht;
- b.* uitvoerrecht;
- c.* accijnzen;
- d.* pakhuishuur;
- e.* andere ontvangsten.
9. Personeele belasting.
10. Patentrecht.
11. Verponding en belasting van de specerijperken op de Banda-eilanden.
12. Openbare verkooping:
- a.* recht;
- b.* terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan vendumeesters verstrekt tot voldoening van door hen afgegeven vendu-acceptatiën.
13. Klein-zegel.
14. Recht van overschrijving van vaste goederen.
15. Belasting op paarden en rijtuigen.
16. Recht van successie en overgang:
- a.* onder Europeanen en met hen gelijk gestelden;
- b.* onder vreemde Oosterlingen.
17. Belasting op de passers der particuliere landerijen op Java.
18. Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbel tafels.
19. Belasting op het slachten van rundvee, buffels, paarden en veulens in de Preanger regentschappen.
20. Belasting op het bedrijf.
21. Bijzondere belastingen in de Buitenbezittingen:
- a.* hoofdelijke belasting in Benkoelen;
- b.* belasting voor het aanleggen en onderhouden van wegen ter hoofdplaats Benkoelen;
- c.* hoofdelijke belasting in de Lampongsche districten;
- d.* hoofdelijke belasting in de binnenlanden der residentie Palembang;
- e.* belasting voor het onderhoud van wegen en bruggen ter hoofdplaats Palembang;
- f.* hassil in Atjeh en onderhoorigheden;
- g.* hoofdelijke belasting in de adsistent-residentie Billiton;
- h.* vertieningsbelasting in de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo;
- i.* hoofdelijke belasting in de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo;
- k.* licentiën tot het graven van diamant in het voormalig rijk van Bandjermasin;
- l.* huistaks te Makassar;
- m.* andere hoofdelijke belastingen in het gouvernement Celebes;
- n.* belasting op de hoofden der huisgezinnen van de negorij-bevolking in Amboina en onderhoorigheden;
- o.* belasting op de waarde der huizen en eigendommen te Amboina;
- p.* hoofdelijke belasting in Menado (Minahassa en Gorontalo);
- q.* licentiën tot invoer van opium in de onderhoorigheden van Atjeh.
22. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen.
23. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan burgerlijke landsdienaren en aan gepensioneerden verstrekt.
- Departement van Binnenlandsch Bestuur.*
24. Bijdrage tot de kosten van bestuur van de landschappen en eilanden onder Menado langs de noordkust van Celebes.
25. Hoofdgeld van de heerdienstplichtigen in de gouvernementslanden van Java en Madura, met uitzondering van de residentie Batavia (equivalent voor afgeschafte heerdiensten).
26. Pakhuishuur voor de bewaring van het buskruit van particulieren, dat in 's lands magazijnen wordt opgeslagen.
27. Kadaster.
28. Landelijke inkomsten en andere grondlasten:
- a.* landrente;
- b.* vischvijvers;
- c.* een tiende van het rijstgewas, de zoutpannen en het suikerriet in het gouvernement Celebes.
- 28bis. Ontvangsten in verband met de reorganisatie van bestuur in het regentschap Madura.
29. Afstand van grond in eigendom, dan wel met recht van opstal, in huur en in erfpacht, alsmede hoofdgelden van erfpachters.
30. Koffie:
- a.* verkoop op Java;
- b.* verkoop op Sumatra's Westkust;
- c.* pakhuishuur en boeten wegens te late afhaling en te late betaling van koffie;

- d. vergoeding door transportaannemers wegens te min geleverde koffie, alsmede boeten wegens het niet tijdig vervoeren van koffie;
- e. vergoeding door pakhuismeesters wegens bevonden minderheden;
- f. belasting op de koffie in de Ooster-districten van Celebes.
31. Suiker:
- a. cijns over den gouvernements-suikerriet-aanplant;
- b. cijns voor het riet, buiten tusschenkomst van het bestuur verkregen;
- c. terugbetaling wegens den aanplant;
- d. boeten wegens te late ontruiming van de beplante gronden en te late betaling als anderszins.
32. Verkoop van kina — enten en zaad.
33. Vogelnesten, voor zoover niet onder de verpachte middelen begrepen:
- a. verkoop van het product der voor 's lands rekening bewerkte grotten;
- b. verhuur van grotten.
34. Houtwezen:
- a. pacht voor uitbesteede boschperceelen;
- b. opbrengst van verkocht hout;
- c. afstand van houtgewas op erfpachtgronden en op huurlanden in Soerakarta;
- d. verstrekking van hout ten behoeve van 's lands dienst
- e. retributiën voor uitdunningsperceelen;
- f. licentiën voor het kappen van hout;
- g. belasting op het vervoeren of verkoopen van het djatihout van particuliere landerijen;
- h. vergoeding door transportaannemers wegens het te min en te laat leveren van houtwerken.
35. Paketvaart (terugbetaling van voorschot).
- Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.*
36. Onderwijs:
- a. schoolgelden van het gymnasium Willem III;
- b. schoolgelden van de hogere burgerscholen;
- c. schoolgelden van de burgeravondschoole te Soerabaja;
- d. schoolgelden van de scholen voor zonen van hoofden en andere aanzienlijke inlanders;
- e. schoolgelden van de gouvernements lagere scholen;
- f. schoolgelden van de inlandsche scholen;
- g. verkoop van inlandsche schoolboeken.
37. Verkoop van producten uit den cultuurtuin van 's lands plantentuin te Buitenzorg.
38. Landsdrukkerij.
39. Vergoeding voor de verpleging van krankzinnigen in de daarvoor bestemde gestichten.
40. IJk van maten en gewichten.
41. Belasting op het houden van loterijen.
42. Tin:
- verkoop van tin ten behoeve der tinnegieters;
- vergoeding door transportaannemers wegens te min geleverd tin;
- verstrekking van tin aan andere departementen van algemeen bestuur;
- verstrekking van rijst aan de mijnwerkers;
- verstrekking van olie, smeltpijpen en ijzer aan de mijnwerkers;
- vergoeding door pakhuismeesters en transportaannemers wegens te min aanwezige rijst, olie, enz.
43. Steenkolen.
44. Zout:
- a. verkoop;
- b. vergoeding door pakhuismeesters en transportaannemers wegens te min aanwezig zout, zoodat boeten wegens te late afhaling van zout;
- c. belasting op den particulieren aanmaak van zout uit de modderwellen in de afdeling Grobogan (Samarang).
- Departement der Burgerlijke Openbare Werken.*
45. Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen.
46. Betaling voor drinkwater uit waterleidingen.
47. Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen.
48. Brievenpost.
49. Paardenpost:
- a. gouvernements-paardenpost;
- b. binnenlandsche paardenpost.
50. Telegraphie.
51. Spoorwegen en stoomtramwegen.
- Departement van Oorlog.*
52. Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps.
53. Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit contracten voor de levering van kleeding, huisraad, vivres in de hospitalen, brand- en lichtstoffen, enz.
54. Terugbetaling van verplegingskosten in de hospitalen door officieren en militaire ambtenaren, particuliere schepelingen en particulieren.
55. Artillerie-constructiewinkel.
56. Topographisch bureau en lithographisch etablissement.
57. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen.
58. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen uit de kleedingmagazijnen;
59. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militaire landsdienaren verstrekt.
60. Andere ontvangsten.
- Departement van Marine.*
61. Haven-, ankerage- en loodsgelden.
62. Communicatie-vaartuig ter reede van Batavia.
63. Terugbetaling der kosten van voeding van particuliere schepelingen aan boord van schepen en vaartuigen der Nederlandsch-Indische zeemacht.
64. Vergoeding door vreemde oorlogsschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands drijvende

droge dokken, ketelbok, pont en kiellichter, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen.

65. Verkoop van zeekaarten uit het depot en de onderdepots.
66. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen.
67. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen, afkomstig van de Nederlandsch-Indische zeemacht, de gouvernements-marine, de maritieme inrichtingen en magazijnen en de verschillende onder het departement van marine behoorende diensttakken.
68. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt.
69. Andere ontvangsten.

Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.

70. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement.
71. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen uit den voorraad van het civiel departement.
72. Alle andere ontvangsten.

Artikel 2.

Met de ingevolge art. 1 te innen ontvangsten worden in de rekening verantwoord de ontvangsten aan welke, krachtens art. 8 der wet van den 23sten April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), tot grondslag heeft gestrekt de begrooting voor het dienstjaar 1883.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministerieele departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Koloniën,

[201. 6.]

ONTWERP VAN WET. V.

(**Spoorweg Djokjokarta-Tjilatjap**)

Wij WILLEM, III ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is voor rekening van den Staat een spoorweg op Java aan te leggen tusschen Djokjokarta en Tjilatjap en dat de gelegenheid behoort te worden geopend om met den bouw van dien spoorweg in 1884 een aanvang te maken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Ten behoeve van den aanleg en de uitrusting van een spoorweg tusschen Djokjokarta en Tjilatjap wordt:

Onderafdeeling 41 » Spoorwegen » van het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1884 verhoogd met tweehonderd en vijftien duizend gulden (f 215 000), en

Onderafdeeling 81 » Aanleg en uitrusting van Staats-spoorwegen en stoomtramwegen » van het IIde hoofdstuk van voornoemde begrooting verhoogd met zeshonderd en vijftig duizend gulden (f 750 000).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministerieele departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Koloniën,

[201. 7.]

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. Ten gevolge van de verwerping van hoofdstuk II der uitgaven van de ten vorigen jare ingediende Indische begrooting voor 1884 in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd. 22 November 1883, zag zich de ondergeteekende genoodzaakt, onmiddellijk na de aanvaarding zijner betrekking de samenstelling eener nieuwe ontwerp-begrooting ter hand te nemen. Hij heeft gemeend daarbij geen nieuwe » uitgewerkte en toelichtende staten » te moeten voegen, maar zich er toe te kunnen bepalen om in Nota's van wijzigingen aan te toonen in welk opzicht de thans voorgedragen cijfers afwijken van die welke waren opgenomen in het eerste (door den Minister VAN BLOEMEN WAANDERS zelve nog niet gewijzigde) ontwerp dat ten vorigen jare ingediend en in de daarbij behorende uitgewerkte en toelichtende staten gespecificeerd en geadstrueerd werd. Voor zoover de nieuwe cijfers niet ook reeds voorkwamen in de Nota's van wijzigingen van den Minister VAN BLOEMEN WAANDERS, zijn zij met het teken * gemerkt, waardoor met een oogopslag is te zien welke wijzigingen in de oorspronkelijk voorgedragen cijfers van den ondergeteekende afkomstig zijn.

§ 2. De oorspronkelijke ontwerp-begrooting voor 1884 wees de volgende eincijfers aan:

Uitgaven in Nederland	f 27 215 162	
» » Indië	121 640 441	
		f 148 855 603
Middelen in Nederland	f 37 189 713	
» » Indië	98 139 558	
		135 329 271

zoodat het tekort werd geraamd op f 13 526 332

Bij de Memorie van Antwoord werden die cijfers gewijzigd als volgt:

Uitgaven in Nederland	f 27 841 892	
» » Indië	122 316 410	
		f 150 158 302
Middelen in Nederland	f 37 189 713	
» » Indië	98 175 058	
		135 364 771

Tekort f 14 793 531

Ten gevolge van de door den vorigen Minister nog na de indiening der Memorie van Antwoord aangebrachte wijzigingen en van de aanneming door de Tweede Kamer van enkele voorstellen tot wijziging van het IIde hoofdstuk, werd het eincijfer der uitgaven verminderd met f 1 055 688,